

POSTANOWIENIE

Dnia 22 kwietnia 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Górski (przewodniczący)

SSN Elżbieta Skowrońska-Bocian

SSA Dariusz Zawistowski (sprawozdawca)

w sprawie z urzędu przy uczestnictwie E. S.

o wpis do Rejestru Dłużników Niewypłacalnych, po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 22 kwietnia 2005 r., kasacji uczestniczki postępowania od postanowienia Sądu Okręgowego w P. z dnia 25 sierpnia 2004 r., sygn. akt IX Ga (...),

oddala kasację.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy w P. postanowieniem z dnia 17 czerwca 2004 r. dokonał z urzędu wpisu E. S. do Krajowego Rejestru Sądowego-Rejestru Dłużników Niewypłacalnych. Podstawę dokonania tego wpisu stanowiło wydanie przez Sąd postanowienia zobowiązującego E. S. do wyjawienia majątku w trybie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego.

Złożona przez uczestniczkę postępowania E. S. apelacja została oddalona przez Sąd Okręgowy w P. postanowieniem z dnia 25 sierpnia 2004 r. Rozstrzygnięcie to zostało oparte o ustalenia wskazujące, że Sąd Rejonowy w P. postanowieniem z dnia 6 września 2002 r. nadał klauzulę wykonalności nakazowi zapłaty wydanemu w dniu 26 października 1998 r. przeciwko E. S., jako małżonce dłużnika, którego dotyczył nakaz zapłaty. Tytuł ten stanowił podstawę do zobowiązania E. S. do wyjawienia majątku w trybie przepisów k.p.c. Postanowienie tej treści zostało wydane przez Sąd Rejonowy w P. w dniu 22 marca 2004 r. Postanowienie z dnia 6 września 2002 r. w ocenie Sądu

Okręgowego przesądzało o uznaniu E. S. za dłużniczkę, z tym zastrzeżeniem, że możliwość prowadzenia przeciwko niej egzekucji została ograniczona do majątku wspólnego. Wydane przez Sąd postanowienie nakazujące dłużnicze wyjawienie majątku stanowiło natomiast podstawę do wpisania jej do rejestru dłużników niewypłacalnych na podstawie art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym. Dlatego też zawarty w apelacji zarzut wadliwego dokonania wpisu był nieuzasadniony.

Kasację od postanowienia Sądu Okręgowego w P. uczestniczka postępowania oparła o podstawę naruszenia prawa materialnego (art. 393 1 pkt. 1 k.p.c.), zarzucając naruszenie art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. w wyniku jego błędnej wykładni. W oparciu o ten zarzut wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uwzględnienie jej apelacji, bądź jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w P.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z brzmieniem art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym dłużnicy, którzy zostali zobowiązani do wyjawienia majątku podlegają z urzędu wpisowi do rejestru dłużników niewypłacalnych. Charakter postępowania rejestrowego oraz fakt, że powołany wyżej przepis nakazuje dokonanie wpisu z urzędu, w przypadku wydania przez Sąd postanowienia o wyjawieniu majątku nakazuje przyjąć, że zakres oceny pozostawiony Sądowi rejestrowemu przy dokonywaniu wpisu został ustawowo znacznie ograniczony. Zwracał już na to uwagę Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 19 lutego 2003 r. (V CK7/03, OSNC 2004/4/67) stwierdzając, że Sąd rejestrowy w postępowaniu o wpis do rejestru dłużników niewypłacalnych nie bada przyczyn niewypłacalności dłużnika. Podstawą wpisu do rejestru są bowiem dane zweryfikowane prawomocnym orzeczeniem sądowym. W przypadku podstawy wpisu określonej w art. 55 ust. 3 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym przesłankę do jego dokonania stanowi prawomocne postanowienie Sądu nakazujące dłużnikowi wyjawienie majątku.

Zarówno powołany wyżej przepis nakazujący dokonanie z urzędu wpisu dłużnika do rejestru dłużników niewypłacalnych, jak i przepis art. 913 k.p.c. w swojej treści adresowane są ogólnie do osoby dłużnika. Należy zatem przyjąć, że w obu tych przepisach pojęcie dłużnika jest tożsame. Sąd egzekucyjny w świetle postanowień art. 913 k.p.c. może nakazać wyjawienie majątku tylko dłużnikowi. Wydanie przez Sąd postanowienia zobowiązującego określoną osobę do wyjawienia majątku oznacza

zatem, że została ona uznana przez ten Sąd za dłużnika. Sąd Okręgowy wyraził trafny pogląd, że w postępowaniu o wpis do rejestru dłużników niewypłacalnych niedopuszczalne jest weryfikowanie prawomocnych orzeczeń sądowych stanowiących podstawę wpisu. Sąd rejestrowy nie miał zatem podstaw by kwestionować fakt uznania uczestniczki postępowania E. S. za dłużniczkę przez Sąd, który wydał postanowienie zobowiązujące ją do wyjawienia majątku.

Treść art. 55 ust. 3 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym nie zawiera też regulacji, która różnicuje podstawę wpisu w zależności od podstawy odpowiedzialności dłużnika, bądź trybu w jakim wierzyciel uzyskał przeciwko niemu tytuł wykonawczy. Okoliczność, że dłużnik ponosi wobec wierzyciela jedynie ograniczoną odpowiedzialność, w rozpoznawanej sprawie zawężoną do składników majątku dorobkowego, nie stanowi zatem przyczyny wyłączającej dokonanie jego wpisu do rejestru dłużników niewypłacalnych. Przy dokonywaniu wpisu Sąd rejestrowy nie bada też rzeczywistego stanu majątku dorobkowego i osobistego dłużnika, którego status wynika z faktu nadania przeciwko niemu klauzuli wykonalności w trybie określonym w art. 787 k.p.c. Podnoszona zatem w kasacji wątpliwość, czy istnienie majątku osobistego małżonka dłużnika nie obciążonego długami nie sprzeciwia się wpisowi takiego dłużnika do rejestru dłużników niewypłacalnych nie mogła mieć w istocie znaczenia dla oceny, czy istniała podstawa do dokonania wpisu, co było przedmiotem kasacji.

Z przyczyn wyżej wskazanych była ona pozbawiona uzasadnionych podstaw i podlegała oddaleniu na podstawie art. 393¹² k.p.c.